

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, și de avocatul Boris Druță în numele inculpatei

*Cucu Svetlana xxxx, născută la
xx xxxxxxxx xxxx, originară și locuitoare al mun.
xxxxxxx, str. xxxxxxxx xxx, cetățeană a R. Moldova,
fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 22.02.2017 – 06.03.2017,
instanța de apel: 19.04.2017 – 10.05.2017,
instanța de recurs: 18.07.2017 – 27.09.2017.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 06 martie 2017, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Cucu Svetlana a fost condamnată în baza art. 145 alin. (1) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femei, începând de la 10.11.2016.

În privința inculpatei s-a dispus supravegherea psihiatrului din penitenciar, cât și tratament rezorbtiv, sedativ, dehidratant.

De la inculpată s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor, în mărime de 2264 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 10 noiembrie 2016, aproximativ ora 17:30, inculpata Cucu Svetlana, fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflându-se în camera de bucătărie din domiciliul său situat pe str. xxxxxxxx xxx, mun. xxxxxxxx, în rezultatul unui conflict cu Afanasiev Veronica, bazat pe sentimente de gelozie în raport cu soțul ultimei, Leonid Afanasiev, urmărind scopul omorului, intenționat i-a aplicat numitei o lovitură cu cuțitul de bucătărie luat spontan de pe masă, în regiunea inimii, cauzându-i potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 203 D/2357 din 09.12.2016, hemoragie externă și internă ca consecință a plăgilor înțepat-tăiate a toracelui cu lezarea tegumentelor, țesuturilor moi, cartilajului coastei VII, pericardului, pulmonului stâng și a cordului, ce constituie leziuni corporale care prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare gravă, în urma căreia a survenit decesul acesteia.

Instanța a reținut că inculpata a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și că aceste probe dovedesc vinovăția ei în comiterea infracțiunii incriminate.

Inculpata a recunoscut integral vinovăția și a declarat că aflându-se la domiciliu cu Cricovan S. și cu Mînăscurtă G., au consumat băuturi alcoolice. Ulterior, au plecat la domiciliul Veronicăi Afanasiev, unde au continuat cu toții să consume băuturi alcoolice. După, cu toții au mers la domiciliul său. Pe drum au mai procurat băuturi alcoolice. Acasă, a început să se certe cu Afanasiev Veronica deoarece ultima o acuza că ar fi avut relații cu soțul ei, Afanasiev L. Au început să se îmbrâncească, a căzut chiar cu mâna lângă cuțit și a luat în mână cuțitul. Din cauza consumului excesiv de băuturi alcoolice, momentul înjunghierii cu cuțitul nu și-l amintește. După ce și-a revenit din starea de șoc, văzând că Afanasii Veronica stă culcată pe pat, s-a speriat și a chemat ambulanța.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.203 D/2357 din 09 decembrie 2016 de examinare a cadavrului Afanasiev Veronica, s-a constatat că moartea acesteia a survenit în rezultatul hemoragiei externe și interne, ca consecință plăgilor înțepat-tăiate a toracelui cu lezarea tegumentelor, țesuturilor moi, cartilajului coastei VII, pericardului, pulmonului stâng și a cordului, ce se confirmă prin datele necropsiei și datele de laborator histopatologice. La examinarea medico-legală a cadavrului s-a depistat plagă înțepat-tăiată a toracelui cu lezarea tegumentelor, țesuturilor moi, cartilajului coastei VII, pericardului, pulmonului stâng și a I cordului, care au fost produse intravital, prin acțiunea traumatică cu obiect înțepător-tăietor, are legătură cauzală directă cu survenirea decesului, ce prezintă pericol pentru viață și conform acestui criteriu se califică ca vătămare gravă. Canalul de rănire are direcția de sus în jos, de la dreapta spre stânga, și cu puterea suficientă pentru a învinge rezistența țesuturilor. Poziția victimei în momentul cauzării leziunilor corporale putea fi în orice poziție, înafară de culcată pe abdomen. Regiunea localizării leziunilor corporale este accesibilă mâinii proprii. Leziunile corporale depistate la Afanasiev Veronica au fost provocate cu un singur obiect înțepător-tăietor. Poziția cadavrului a fost schimbată în timpul transportării în secția tanatologie. La cercetarea toxicologică în proba de

sânge, la Afanasiev Veronica s-a depistat alcool etilic în cantitate de 2,8 ‰, ceea ce la persoană în viață, de obicei, produce o stare de intoxicație gravă.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 145 alin. (1) Cod penal, ca omorul unei persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că inculpata a recunoscut vina și s-a căit sincer, anterior nu a fost judecată, are doi copii minori, se caracterizează mediu, concluzionând că corectarea și reeducarea ei este posibilă doar prin izolare de societate.

Totodată, instanța a statuat că art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau trecute în contul statului.

Prin urmare, cheltuieli pentru efectuarea expertizelor, indicate în raportul de expertiză nr. 707 din 02.12.2016 în sumă de 1331 lei, și în raportul de expertiză medico-legală nr. 203 D/2357 din 09.12.2016 în sumă de 933 lei, iar în total în mărime de 2264 lei, urmează a fi încasate de la inculpată în beneficiul statului.

Acțiunea civilă nu a fost înaintată.

3. Avocatul Boris Druță a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatei să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

Apelantul a indicat că inculpata a recunoscut integral vina, s-a căit sincer, a contribuit la descoperirea infracțiunii, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, este mamă a doi copii minori.

Potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpata beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Este oportun de a-i numi inculpatei o pedeapsă minimă, mai mică decât prevede legea, deoarece copilul ei de numai 1 an și 6 luni a rămas la îngrijirea concubinului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 10 mai 2017, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Cucu Svetlana a fost condamnată în baza art. 145 alin. (1) Cod penal la 6 ani și 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femei.

Cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 2264 lei au fost trecute în contul statului.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Infracțiunea comisă de inculpată este una deosebit de gravă, însă ultima a recunoscut vina și s-a căit sincer, a solicitat examinarea cauzei în baza probelor

administrare în faza de urmărire penală, anterior nu a fost judecată, are la întreținere doi copii minori, se caracterizează mediu.

Sanctiunea de la art. 145 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 10 la 15 ani, iar potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, în cazul dat, limitele pedepsei constituie de la 6 ani și 8 luni la 10 ani închisoare.

Luând în considerație circumstanțele menționate, instanța de apel a concluzionat că corectarea și reeducarea inculpatei este posibilă prin aplicarea pedepsei minime prevăzute sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani și 8 luni.

Totodată, în temeiul art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța a dispus ca cheltuielile judiciare suportate în mărime de 2264 lei să fie trecute în contul statului, or, acestea sunt în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale și se plătesc din sumele alocate de stat.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a ținut cont că inculpata se caracterizează nesatisfăcător și întrebuințează băuturi alcoolice.

Nu s-a dat deplină eficiență elementelor circumscrise faptei, că omorul a fost comis în stare de ebrietate și nefiind stabilite careva acțiuni agresive ale victimei care era o persoană tânără.

Toate acestea demonstrează gravitatea faptei comisă de inculpată și capacitățile acesteia, care prezintă pericol pentru societate.

Nu există temeiuri de a considera că pedeapsa de 8 ani închisoare stabilită de instanța de fond urmărește alte scopuri decât cele stipulate în art. 61 Cod penal.

Instanța de apel neîntemeiat a casat sentința în partea încasării cheltuielilor judiciare. Potrivit art. 227 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Această normă este una generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală. Totodată, legiuitorul a expus clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat. Astfel, soluția instanței de a respinge încasarea acestor cheltuieli este ilegală.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5. Avocatul Boris Druță la fel a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și stabilirea față de inculpată a unei pedepse mai blânde decât prevede legea.

Recurentul a indicat că inculpatei i-a fost stabilită o pedeapsă prea aspră.

Inculpata a recunoscut integral vina, s-a căit sincer, a contribuit la descoperirea infracțiunii, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, este mamă a doi copii minori.

Este oportun de a-i numi inculpatei o pedeapsă minimă, mai mică decât prevede legea, deoarece copilul ei de numai 1 an și 6 luni a rămas la îngrijirea concubinului.

În drept, recursul este întemeiat în baza *art. 427, p. 2, 6*, Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit *art. 427 alin. (1)* Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform *art. 424 alin. (2)* Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit *art. 429 alin. (1)* Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu *art. 430 alin. (5)* Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în *art. 427* și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Conform *art. 6 pct. 11¹)* Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect se reține că recursul avocatului este fondat în drept pe *art. 427, p. 2, 6* Cod de procedură penală, având în vedere, probabil, *art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6)* Cod de procedură penală, care prevăd următoarele temeiuri pentru recursul ordinar - instanța nu a fost compusă potrivit legii, au fost încălcate prevederile *art. 30, 31 și 33*, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 5.1. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, asupra căror motive concrete din apel nu s-ar fi pronunțat instanța și care ar fi esența circumstanțelor că instanța nu a fost compusă potrivit legii, au fost încălcate prevederile *art. 30, 31 și 33*, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele *art. 6 pct. 11¹)* Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens și indicarea unor concrete erori de drept în aspectul vizat (*pct. 5.1. din decizie*).

Rezultă, că acest recurs ordinar nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile de pe rol, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 2), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Deci, legea procesual-penală, cât și jurisprudența națională, prevede clar și expres că plata pentru expertizele judiciare privind constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, la stabilirea pedepsei instanța de apel just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și

a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatei în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

Este și de remarcat, că recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5. și 5.I.* din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare și a pedepsei penale (*pct. 5., 5.I. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare și a pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în respectivele recursuri au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4., 5., 5.I. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare declarate sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile de pe rol sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, și de avocatul Boris Druță, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, în privința inculpatei Cucu Svetlana xxxx, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 octombrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco